

هنر قدسی بورکهارت و سیدحسین نصر: رهیافت معاصر هنر فاضله فارابی و هنر اشراقی سهروردی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

کد مقاله: ۵۳۴۳۴

نادیا مفتونی^۱، محمدمهدی داور^{۲*}

چکیده

هنر در میان متفکران ایرانی و اسلامی همواره توأم با اخلاق بوده است، به طوری که بسیاری از حکما هنر را مترادف با فضیلت دانسته‌اند. با بررسی آراء فارابی می‌توان نظریات خاص او را در مورد هنر و هنرمند استخراج کرد. در نظریه هنر فاضله فارابی هنرمند در طبقه دوم مدینه فاضله قرار دارد و حامل حقایق دینی و سعادت معقول است. همچنین نظریه هنر فاضله تمامی ویژگی‌های زیباشناختی و خلاقیت هنری را دارا می‌باشد و در حقیقت همه ارزش‌های هنری پیش فرض هنر بودن هنر فاضله است. با تأمل در آثار متعدد و مبانی فکری سهروردی نیز می‌توان دریافت که وی نیز به هنر فاضله و جنبه‌های متعالیه هنر توجه ویژه‌ای داشته است؛ گرچه خود وی مستقیماً در مورد مبانی هنر نظریه پردازی نکرده است، ولی با بررسی نظریات او می‌توان مبانی هنر فاضله اشراقی را استنباط کرد. همچنین شیخ اشراق برخی از آثار خود را به زبان تمثیلی و هنری نگاشته است و این خود جلوه‌ای از هنر اشراقی سهروردی می‌باشد. در میان اندیشمندان معاصر، سیدحسین نصر و تیتوس بورکهارت با توجه به مبانی متعالیه هنر و سنت‌گرایی رهیافتی را با عنوان هنر قدسی ارائه داده‌اند.

واژگان کلیدی: هنر فاضله، هنر اشراقی، هنر قدسی

۱- دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تهران
۲- دانشجوی فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی (نویسنده مسئول)